
EURÓPAI UNIÓ

A hónap eseményei
az EU belügyi együttműködése terén
(március)

AZ ÍR ELNÖKSÉG ALATT AZ ELSŐ RENDES TANÁCSÜLÉSRE MÁRCIUS 7–8-ÁN KERÜLT SOR BRÜSSZELBEN. Mivel az Európai Bizottság az ülésen arról számolt be, hogy valamennyi jogi és technikai előfeltétel teljesült, a tanács elfogadta a Schengeni Információs Rendszer második generációja (SIS–II) éles üzemi működésének időpontját meghatározó tanácsi határozatok tervezeteit; ezek alapján az új rendszer április 9-én kezdi meg a működését. A tanács ismét elnapolta a Románia és Bulgária schengeni térséghez való csatlakozásáról szóló határozat meghozatalát. Bár több tagállam foglalt állást amellett, hogy nem lenne szabad tovább várakoztatni a két tagjelöltet, és világos perspektívát kellene kínálni számukra, érdemi előrelépés nem történt. A bizottság bemutatta az intelligens határok kapcsán elkészült javaslatcsomagját, amelyről a miniszterek előzetes vitát is folytattak. A csomag célja, hogy a legújabb és leghatékonyabb technológia bevezetésével garantálja a határok biztonságát, természetesen ezzel egy időben jelentős fontosságot tulajdonít az adatvédelmi és egyéb alapjogi kérdéseknek.

A LISSZABONI SZERZŐDÉSNEK MEGFELELŐEN AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG JAVASLATOT NYÚJTOTT BE AZ EUROPOL JELENLEGI JOGALAPJÁT MEGTEREMTŐ 2009/371/IB HATÁROZAT FELVÁLTÁSÁT CÉLZÓ RENDELETRE. Az előzetes konzultációk alapján várható volt az is, hogy javaslatával a bizottság nem csupán a határozati forma rendeletire váltására törekszik, hanem el kívánja érni a jelenleg önállóan működő Európai Rendőrákadémiának, a Cepolnak az Europolba olvasztását is. A javaslat ezen eleme mindenképpen nagy vitát vált majd ki mind a tanácsban, mind az Európai Parlamentben. A két ügynökség egybeolvasztásával az Európai Bizottság jelentős költségmegtakarítással kalkulál, amelyet azonban a tervezethez kapcsolt hatástanulmányban számításokkal nem támaszt alá megfelelően. Az Európai Bizottság álláspontja szerint az Europol és a Cepol összevonása összhangot és hatékonyabb működést idézne elő. Önmagában az összevonás nyomán várható megtakarítások összege körülbelül 17,2 millió euró lehet a 2015 és 2020 közötti időszakban. Bár a két ügynökség összevonása megtakarításokkal járna, az új feladatok és

hatáskörök (a rendőrtisztek képzése és az Európai Kiberbűnözés Elleni Központ) miatt a megtakarításoknál lényegesen jelentősebb mértékű kiegészítő pénzügyi forrásokra lesz szükség. Az összevont szervezetet érintené továbbá az uniós intézményeknél zajló ötszázalékos létszámleépítés is. A javaslat egyik kulcseleme, hogy a tagállamok a nemzeti irodáikon vagy a hatáskörrel felruházott hatóságaiakon keresztül immáron kötelesek lennének az Europolnak a céljai eléréséhez szükséges adatot továbbítani, ami magában foglalja az unió által kiemelten kezelt bűncselekményekkel kapcsolatos információk haladéktalan átadását is. A javaslat az eddigiekhez hasonlóan erős adatvédelmi irányítást látszik teremteni, mindazonáltal egyes hatáskörbővülések miatt az eddigieknél jóval jelentősebb információmennyiség felett kell majd örködni, garantálva az alapjogok megfelelő szintű érvényesülését. Ehhez elsősorban az európai adatvédelmi biztos és egy független belső felelős segítségét venné leginkább igénybe az új joggal működő szervezet. Elvárás volt, hogy a javaslat teremtse meg az Europolnak az Európai Parlament és a tagállami parlamentek általi ellenőrizhetőségét, a transzparenciát. A tervezet ezért rögzíti, hogy az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek minden évben megkapják az Europol éves tevékenységi jelentését, valamint pénzügyi elszámolását. Információt kapnak továbbá a fenyegetettségértékelésekből, a stratégiai elemzésekből és általános helyzetjelentésekből, amelyek az Europol céljához kapcsolódnak, valamint a tanulmányokból és egyéb értékelésekből. Kézhez kapják az éves munkaprogramot, a tagállamok információszolgáltatásáról szóló jelentéseket, illetve az Europolt érintő kérdésekről tárgyalhatnak az igazgatóval, valamint az Europol igazgatótanácsának elnökével. Ezen felül az Európai Parlament költségvetésről döntő szervként jár el, egyeztetni kell vele a többéves munkatervet, illetve az igazgatót és az igazgatótanács elnökét meghallgatásra hívhatja valamely bizottsága elé. Régi probléma az EP-képviselők minősített adatokhoz való hozzáféréseinek gyakorlati megoldása. Például az Európai Unió és az Egyesült Államok között létrejött úgynevezett TFTP- (a terrorizmus finanszírozásának felderítését célzó program) megállapodás kapcsán például az Europol jelentős kontrollszerepet tölt be a pénzügyi információk továbbításának engedélyezésével. Az Európai Parlament rendszeresen kér tájékoztatást az Europoltól e megállapodás megfelelő működéséről és az alapjogi garanciák érvényesüléséről. Az Europol azonban e tevékenység körében nem tud megfelelő mélységben nyílt információkat szolgáltatni, a megállapodás működését az Egyesült Államokban ellenőrző értékelőcsoportnak pedig titoktartási nyilatkozatot kell tennie. Ez rendszeresen támadásnak teszi ki az Europolt. A rendelettervezet e tekin-

tetben rögzíti, hogy az Europolnak az Európai Parlamenttel együttműködési megállapodást kell kötnie az Europol által kezelt minősített és szenzitív adatokhoz történő hozzáférésről. Europol Akadémia néven a képzésre új szervezeti egység jöjjön létre az Europolon belül, ennek a feladata lenne az európai rendészeti képzési rendszer megteremtése, amelyre vonatkozóan a bizottság külön közleményben ismertette az elképzeléseit. A képzési rendszer az állami és rendészeti szervek minden munkatársát célozza, beosztástól és rangtól függetlenül. Az igazgatótanács munkáját egy új, tudományos képzési bizottság segítené. Az Europol lehetőséget kapna arra, hogy speciális bűnözési formák elleni küzdelemben központokat hozzon létre, hasonlókat, mint a már létező, például az Európai Kiberbűnözés Elleni Központ (EC3).

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG MÁRCIUS 27-ÉN AZ EUROPOL-RENDELETTERVEZETTEL EGY IDŐBEN FOGADTA EL AZ EURÓPAI RENDÉSZETI KÉPZÉSI RENDSZER (LAW ENFORCEMENT TRAINING SCHEME; LETS) CÍMŰ KÖZLEMÉNYÉT. Az uniós rendészeti képzés rendszerszerű kiépítését a stockholmi program sürgette, és követelményként fogalmazta meg, hogy a rendszer hozzáférhető legyen a tagállamok rendészeti szerveinél dolgozók széles körének. Az Európai Parlament is régóta igényelt egy erősebb igazságügyi és rendőrségi képzési keretet. Az igényeknek megfelelően a képzési rendszer az állami és rendészeti szervek minden munkatársát célozza, beosztástól és rangtól függetlenül. Az új elképzelésben kiemelt szerepet kapna a Cepol–Europol összevonása után megalakítani tervezett Europol Akadémia, miközben a határrendészet vonatkozásában a Frontex képzési feladatai megmaradnának. A képzési rendszer felállításának szükségességét indokolja, hogy a határon átnyúló nyomozások vonatkozásában hiányoznak a megfelelő oktatók és konzultáns tananyagok, akárcsak olyan speciális területeken, mint a gazdasági bűncselekmények, a pénzmosás, az ember- és a kábítószer-csempészés. Természetesen a képzés terén is tapasztalható, hogy a források és eszközök, a meglévő kapacitások kihasználása nem hatékony, sok a duplikáció és a hiányosság egyaránt. Kiemelt szerepet tulajdonít a közlemény az idegen nyelvi képzések szükségességének, amely számos tagállam mellett Magyarország számára is fontos terület. Mindezek alapján a közlemény egy négylépcsős rendszer felállítását kezdeményezi, ebben az első két lépcső – az uniós rendészeti együttműködés alapismereteinek továbbadása és a hatékony regionális és kétoldalú együttműködés megvalósításához szükséges ismeretek – a tagállamok kompetenciájába tartozna. A harmadik lépcsőben már meghatározott bűncselekmények, bűnügyi jelenségek, nyomozati módszerek, hálózat-

EURÓPAI UNIÓ

építés és tapasztalatcsere, illetve az ügynökségekkel való együttműködés oktatása történe, tematikusan, az Európai Akadémia égisze alatt, limitált létszámú rendészeti tisztviselőnek. Negyedik elemként egy fontos területre is kitér a közlemény, mégpedig a missziókban részt vevők felkészítésére, e területen ugyanis jelentős hiányosságok tapasztalhatók.

HARMADIK ÁLLAMOKBÓL ÉVENTE KÉTSZÁZEZER DIÁK ÉS KUTATÓ ÉRKEZIK AZ EURÓPAI UNIÓBA. Az e személyek belépésére és tartózkodására vonatkozó szabályokat eddig két külön legális migrációs irányelv szabályozta. A bizottság most ezek összevonását és bizonyos értelemben a bővítését javasolja. A tervezet alapján az ilyen jogcímen utazóknak új eljárási garancia lenne, hogy a tagállamok hatóságai számára maximum hatvannapos határidőt szabhatnak arra, hogy a vízumokról és tartózkodási engedélyekről döntsenek. Az egyéb szabályok egyszerűsödése és rugalmasabbá válása révén a kutatóknak, a diákoknak és a javadalmazásban részesülő gyakornokoknak több lehetőségük lenne az unión belüli mozgásra. A kutatók családtagjai is kapnának bizonyos mobilitási jogokat. Ahhoz, hogy megfelelően eltarthassák magukat és részt vállalhassanak a gazdasági folyamatokban, a diákok hetente minimum húsz órát dolgozhatnak. A kutatók a kutatásaik végén, illetve a diákok a tanulmányaik befejeztével, bizonyos feltételek teljesülése esetén, további tizenkét hónapig maradhatnak az unió területén, hogy feltérképezhessék az álláslehetőségeket vagy vállalkozásba kezdhessenek. Az irányelv hatálya kiterjedne bizonyos egyéb, harmadik országbeli csoportok általános védelmére is, mint az au paires, általános és középiskolások, valamint a javadalmazásban részesülő gyakornokok, akik jelenleg kívül esnek az uniós jogszabályok hatókörén. A tizenkét hónapos álláskeresési célú tartózkodás, illetve a kiterjesztett személyi hatály minden bizonnyal éles vi-
tákat gerjeszt.

A BIZOTTSÁG KÖZZÉTETTE A KÖZÜTI KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGGAL KAPCSOLATOS CSOMAGJÁT. A csomag tartalmazza a 2020-ig szóló uniós közúti közlekedésbiztonsági cselekvési programot, valamint a sérülések visszaszorítására irányuló stratégiát és a közúti közlekedés folyamán elszenvedett súlyos sérülésekről szóló dokumentumot. Az utóbbiban szereplő statisztikai adatok tanúsága szerint a tagállamok elérhetik, hogy 2020-ra a felére csökkentsék a közúti balesetek halálos áldozatainak számát, de megkezdődött a sérülések visszaszorítására irányuló stratégia kidolgozása is. A cselekvési program a gépjárműveknek, az infrastruktúrának és az úthasználók magatartásának ja-

EURÓPAI UNIÓ

---

vítésára irányuló ambiciózus javaslatokat tartalmaz például a nagy teljesítményű motorkerékpárok használatához, a nemzeti közúti ellenőrzési tervekhez, vagy például a határon átnyúló jogérvényesítési szabályok alkalmazásához kapcsolódva.

Összeállította: Szabó Adrienn